

(Пешчаник)

Већ месецима, власт нас припрема за договор са Косовом којим треба признати његову фактичку независност. Јер тамо где Србија одавно нема никакву власт, и под притиском САД и ЕУ, сада треба договорити положај српске мањине и друге елементе односа између Србије и Косова, као што су царине, границе, телекомуникације, тј. све што спада у живот и реалност две државе и људи у њима. Иако још увек недовољно храбра да отвори питање признања Косова у блиској будућности, данашња политика реалних односа са Косовом очекује датум преговора са ЕУ, под условом да тај договор буде исписан на папиру или изговорен пред камерама, да би затим био реализован у пракси.

Иако власт зна шта треба учинити у овој фази решавања косовског питања, а очито је решена да одређене кораке предузме, она претераним драмљењем које се претворило у мелодраму одаје утисак као да сама себи не верује, или да је неко тешко омета, али се не зна ко је то. Овај перформанс за публику која се очигледно нимало не потреса, сем у уобичајеним патриотским гнездима, препун је контрадикторних низова: никада нећемо, али ћемо дати све од себе, нећемо дозволити понижење, али не прекидамо дијалог компромис је на помолу, али биће 11 дана пакла. И све тако у круг већ данима, иако се стиче утисак да грађани једва чекају да се од тог вечитог и грандиозног националног проблема што пре ослободе, да се од њега што више одвали и реши, па да се већ једном пређе на неке друге теме које су ургентније и на које се чека можда једнако дуго као на решење фамозног косовског питања. Додатно појачање овом неспоразуму између власти и грађана дају медији, који се од дугог времена и сопствене празнине утркују у наивној и бесловесној причи о „неслагању“ и „нејединству“ власти, који се одигравају – те између премијера и првог потпредседника владе, онда између председника и премијера, па између председника и првог потпредседника владе. Све су то тобоже некакве

Пише: Весна Пешић
среда, 03 април 2013 10:21

зјапеће рупе, које се морају крпити мрачним причама о ванредним изборима. А нико не зна коме ти избори заправо треба да служе, ко их у ствари тражи, сем што се вицкасти аналитичари досећају да се рејтинг СНС-а мора што пре инкасирати, док не буде касно.

Непотребна је оволика припрема јавности за учинак који се очекује у добро познатој (изгубљеној) позицији у којој се Србија налази. Њу је савршено нацртао Душан Петричић: очајни Дачић, у чијој се позадини нижу Ранковић, Ћосић, Милошевић, Шешељ и Коштуница, седи сав зарозан над изгубљеном партијом шаха, у којој су од његових белих фигура остали само краљ и пешак; на супротној страни ликује расположени Тачи са пуном таблом црних фигура, док у средини седи бароница Ештон која строго гледа Дачића чекајући да он повуче потез кога више нема. Све што сада треба прихватити у Бриселу добро је познато и овде и у иностранству, па утолико више пада у очи непотребна мелодрама власти и неверица да је српска националистичка политика пропала. Непрекидно се очекује да се та новост очас претвори у оно старо. А то се више не може догодити, јер су неки процеси неповратно завршени, а и свест о пропалој политици прошлости постала је готово опште место. И сама сам свесна краја тих процеса, па зато повлачим реч са последње трибине Пешчаника. Јесте, тачно је да је завршена једна епоха; завршена је епоха националистичке политике која је у Србији вођена пуних 25 година (са мањим прекидима). Ту убитачну политику треба разликовати од менталног национализма, кога има на претек и он је ту да остане, на мањој или већој маргини. Али више неће бити те политике. Разлика о којој говорим је више него јасна: Милошевић је био главни носилац великосрпске националистичке политике, али није био и ментални националиста, за разлику од Шешеља који је и једно и друго.

Занимљиво је да нису националисти ти који се надају да ће се Србија вратити великосрпској и заветној политици, већ антинационалисти, они који верују да нас садашња власт вара. Као да то баш од ње зависи, као да Србија није дошла до просјачког штапа, до самоуништења и језивог сиромаштва у сваком смислу; пропала је и нема више куд него да окрене други лист. Управо су националисти у црном очајању, јер су потпуно свесни да су пукли. Понашају се као да су изгубили сваку наду, па прете и проклињу на сав глас, како то чини Амфилохије. Печатовци, нашисти, деесесовци, радикали и нспмовци су схватили да од сада могу сами за себе да уживају у сопственом срБству, као личној ствари, али без претензија на политику смештајући се тако у центар онога што Басара назива паланачким провинцијализмом, описујући га као „површно политизовану затуцаност, малограђанштину и простаклук”. То је онај идентитет који се као отпор појачава са глобалним и уопштавајућим процесом евроинтеграција, јер се процеси европеизације не одвијају истом брзином.

Ово што нам се сада представља као некаква велика новост – одустајање од националистичке политике – започело је доста давно, још деведесетих година у

Пише: Весна Пешић
среда, 03 април 2013 10:21

опозицији, скидањем Милошевића са власти и Ћинђићевим напорима да експрес промени и модернизује Србију. Али знали смо да стари пројекат није био одбачен, што је доказало убиство премијера, а затим рестаурација националистичке политике током Коштуничине владавине, крунисане и запечаћене „косовским“ Уставом 2006. Требало је још много воде да протекне, још много самоуништења да се одигра, да би се стигло до тачке апсолутног пораза и нужног заокрета. Цена те промене којој сада присуствујемо је огромна, па сатисфакција због победе грађанске Србије, а некако смо одувек знали да ћемо на крају победити, не изазива победничка осећања. Више доминира ишчекивање да се многе ствари тек покрену у добром правцу; не само да се докине убитачно национално питање и Косово, него да се покрену привреда, образовање, институционализација и друштвена динамика, па и да се уместо старих и у бити квази-политичких подела на прву и другу Србију, грађанску и националистичку, појаве нове политичке поделе, до којих се стиже чим се заплива водама реалног живота, у којем више нема места за националну метафизику и опсесије.